

## **Proposition: Ett avgörande vägval för framtiden – *med ideellt engagemang och idéburen organisering som strategisk motor och fokusering***

I en tid då det demokratiska samtalet tystnar, engagemang trängs undan och det idéburna samhället pressas tillbaka, behöver vi agera kraftfullt. Vi måste vara relevanta, fokuserade och hitta sätt att bära det gemensamma tillsammans, så att utrymmet för människors engagemang vidgas.

Forum – idéburna organisationer med social inriktning – har i över 30 år varit en samlande kraft för civilsamhället. Vi har kombinerat påverkansarbete, kunskapsspridning och stöd till idéburen organisering, och drivit plattformar som Volontärbyrå och Ideella jobb. Vårt uppdrag har alltid varit bredare än enbart den sociala inriktningen – vi har försvarat och främjat de demokratiska strukturer som möjliggör påverkan, gemenskap och idéburen service. Men utrymmet för civilsamhället är idag mer begränsat, vilket påverkar våra möjligheter att verka.

Det krympande demokratiska utrymmet märks genom detaljstyrande bidragsvillkor, instrumentalisering, avfinansiering och misstänkliggörande. Samtidigt finns ett fortsatt starkt engagemang hos människor, och en vilja att hitta nya uppdrag och sammanhang att bidra till. Här har vi en central roll, kunskap och röst som kan visa hur vi bygger ett gott samhälle tillsammans.

### **Nuläge och utmaningar för Forum**

Liksom många andra organisationer har Forum länge haft utmaningar att finansiera sin grundorganisation. 2019 tvingades vi till omfattande nedskärningar, och sedan 2022 har 15 medlemsorganisationer lämnat, vilket halverat medlemsintäkterna och minskat vår kapacitet. Samtidigt har Volontärbyrå haft en närmast raketartad tillväxt och utgör idag över 90 procent av vår ekonomi.

Forum innehåller flera verksamhetsgrenar som strategiskt skall syfta till att stärka ideellt engagemang och idéburen organisering. Genom vårt starka varumärke Volontärbyrå finns en konkret och synlig ingång till civilsamhället för allmänheten och detta vill vi ska stärka organisationens roll som central aktör för ideellt engagemang i Sverige. Att nyttja denna verksamhetsgren mer strategiskt och integrerat ökar vår varumärkeskännetecken, trovärdighet och relevans, och stärker vår position som röstbärare och kunskapsbärare inom volontärskap, ideellt engagemang och idéburen organisering. Plattformen ger oss också ett starkt nätverk av organisationer och volontärer, vilket skapar synergier för rekrytering, kompetensförsörjning och spridning av goda exempel. Genom tjänster och samarbeten kan den även utvecklas till en större intäktskälla och vara en testbädd för innovationer inom digital matchning och stöd till föreningslivet. Dessa vinster måste vi använda klokt och växla upp så att vi blir en hållbar organisation som kan vara fortsatt modig även i framtiden.

### **Hinder som behöver övervinnas**

För att fullt ut ta tillvara våra verksamheters potential krävs att vi hanterar flera utmaningar för att fortsätta bygga en hållbar organisation. Utmaningarna har identifierats med hjälp av utredningar som särskilt tittat på hur vi bygger starkt för framtiden och kommer ur det medlemsras vi nu gått igenom.

- **Relevans:** I tider där vi behöver komma samman och organisera oss som mest har vi misslyckats vara den relevanta aktören för detta. Många medlemmar har inte värderat medlemskapet tillräckligt högt i relation till medlemsavgiften. Vi måste därför åter bli tydliga. Våra arbetssätt i sektorn behöver vara agila och kunna möta samtidens förändrade förväntningar och beteenden hos ideella och föreningar, exempelvis krav på flexibilitet, digitala lösningar och kortare engagemang.
- **Resurser:** Utveckling och drift kräver stabil och långsiktig finansiering. Forum har under lång tid gått med underskott och dessförinnan haft negativt kapital. Resurserna behöver både bygga och satsa samtidigt för att kunna vara en hållbar och tillräcklig organisation där vi även satsar på rätt kompetenser, särskilt inom digital utveckling och kommunikation. Vi måste därför bygga ekonomisk stabilitet genom tillräcklig finansiering för verksamhet och utveckling på kort och lång sikt.
- **Strategisk integration:** Var och en av våra verksamheter, varumärken och plattformar måste vara en tydlig integrerad del av Forums övergripande strategi, inte isolerad verksamhet.

### Strategiskt vägval

Med avstamp i vårt uppdrag behöver vi nå fler och nya medlemmar med större kraft. Vi behöver vara en samlande organisation som inte bara försvarar det ideella engagemangets och den idéburna organiserings utrymme – utan som aktivt formar framtidens engagemang. Våra verksamheter Volontärbyrån och Ideella jobb är viktiga strategiska plattformar med kraft att bära och utveckla Forums kärnuppdrag: att vidga civilsamhällets utrymme genom att stärka det ideella engagemanget och utveckla idéburen organisering.

Styrelsen föreslår därför att vi tar ett helhetsgrepp och genomför ett utvecklingsarbete som:

1. Reviderar idépolitisk plattform och uppdaterar verksamhetsinriktningen för 2026–2028 med tydligt avgränsat fokus på ideellt engagemang och idéburen organisering.
2. Integrerar våra verksamhetsgrenar i en gemensam strategi och identitet som stärker hela organisationens kärnuppdrag.
3. Skapa tydligare förutsättningar för breddad medlemsbas genom en ny medlemsmodell med reviderade, tydliga avgifter och villkor.
4. Utvecklar ett nytt namn och varumärke som speglar vår förnyade inriktning och framtidsvision.
5. Förslag till reviderade stadgar för att harmonisera med den nya inriktningen för vår organisering.

Utvecklingsarbetet ska genomföras i dialog med nuvarande och potentiella medlemmar och vara grundat i deras viljor, behov och beslut.

### **Ett gemensamt steg framåt**

Detta är mer än översyn – det är ett organisatoriskt och ideologiskt vägval. Genom att utveckla och starkare integrera våra verksamhetsgrenar som strategisk motor kan vi samla kraft, bygga legitimitet och ta plats i samhällsdebatten. Styrelsen ser ett momentum där vi har möjlighet att växla upp och bredare än idag hitta den gemensamma kraften för ett vidgat utrymme för civilsamhället. Forum ska vara den starkaste möjliga plattformen för ideellt engagemang och idéburen organisering – och det börjar med att vi tillsammans tar detta steg.

**Yrkande:** Att representantskapet ger styrelsen i uppdrag att under hösten genomföra utvecklingsarbetet och återkomma på ett extra representantskap med förslag på:

1. Reviderar idépolitisk plattform och uppdaterar verksamhetsinriktningen för 2026–2028 med tydligt avgränsat fokus på ideellt engagemang och idéburen organisering.
2. Integrerar våra verksamhetsgrenar i en gemensam strategi och identitet som stärker hela organisationens kärnuppdrag.
3. Skapa tydligare förutsättningar för breddad medlemsbas genom en ny medlemsmodell med reviderade, tydliga avgifter och villkor.
4. Utvecklar ett nytt namn och varumärke som speglar vår förnyade inriktning och framtidsvision.
5. Förslag till reviderade stadgar för att harmonisera med den nya inriktningen för vår organisering.